

7

**ՀՀ-ՈՒՄ ԱՆԿԱՆՈՆ ՄԻԳՐԱՑԻԱՅԻ ԵՎ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԻ
ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ՀՀ-ԵՄ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ
ԵՎ ԸՆԴԱՅՆՎԱԾ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐԻ ՀԱՄԱՏԵՔՍՏՈՒՄ**

ԱՐՍԵՆ ԻԳԻԹՅԱՆ

*Հայաստանի պետիկոմնարկների,
ՏԻՄ-երի աշխատողների արհմիության կազմակերպական
աշխատանքների և արտաքին կապերի մասնագետ*

Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական միության միջև Համապարփակ և ընդլայնված գործընկերության համաձայնագիրը⁶⁵ (այսուհետ՝ ՀԸԳՀ կամ ՀԸԳՀ) առանցքային փաստաթուղթ է, որը ստորագրվել է 2017 թ. նոյեմբերի 24-ին Բրյուսելում և ուժի մեջ մտել 2021թ. մարտի 1-ից: ՀԸԳՀ-ն պատկանում է այսպես կոչված «հարմոնիզացման և ստաբիլիզացման» համաձայնագրերի շարքին, որոնք Եվրամիությունն առաջարկում է ԵՄ հարևանության պետություններին՝ նպատակ ունենալով ապահովել նրանց աստիճանական մերձեցումն ու ինտեգրումը եվրոպական ընդհանուր արժեքներին ու նորմերին: Համաձայնագիրը լայն հնարավորություն է տալիս՝ խորացնելու փոխադարձ համագործակցությունն ու ինտեգրումը, ինչպես նաև նախատեսում է բարեփոխումներ տարբեր ոլորտներում:

ՀԸԳՀ-ով մի շարք ոլորտների՝ շրջակա միջավայրի, էներգետիկայի, կլիմայի, սպառողների պաշտպանության, ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների, տրանսպորտի, աշխատանքային իրավունքների համար նախատեսված է Հայաստանի օրենսդրության աստիճանական մոտարկում Եվրամիության իրավական ակտերին, ընդ որում՝ հստակ ժամանակահատվածում: Միաժամանակ, բազ-

⁶⁵ ՀԸԳՀ-ի մասին, <https://eu-armenia.am/about-ՀԸԳՀ-1>

մաթիվ այլ ոլորտների համար սահմանված են չափանիշային և այլ պայմանագրային դրույթներ, ինչպես նաև համագործակցությունը խորացնելու դրույթներ: Այս ոլորտներում ընդգրկված են նաև միգրացիայի, շարժունակության, սահմանային ամրության, միջպետական համագործակցության մասին դրույթները:

Միգրացիան ՀԸԳՀ-ի համատեքստում

Միգրացիային և հարակից դրույթներին վերաբերում են ՀԸԳՀ-ի 14-17-րդ հոդվածները: Մասնավորապես սահմանվում է, որ կողմերը վերահաստատում են միմյանց միջև միգրացիոն հոսքերի համատեղ կառավարման կարևորությունը և հիմնելու են միգրացիայի հետ կապված խնդիրների վերաբերյալ համապարփակ երկխոսություն, այդ թվում՝ օրինական միգրացիայի, ապօրինի միգրացիայի դեմ պայքարի և միջազգային պաշտպանության, թրաֆիքինգի և մարդկանց ապօրինի տեղափոխման մասին:

Կարելի է առանձնացնել ՀԸԳՀ-ով սահմանված հետևյալ պարտավորությունները՝

- միգրացիայի հիմքում ընկած պատճառների բացահայտում և կանխարգելում;
- անօրինական միգրացիայի, միգրանտների ապօրինի տեղափոխման և մարդկանց թրաֆիքինգի դեմ ուղղված արդյունավետ ու կանխարգելիչ քաղաքականության մշակում և այդ խնդրի լուծում, այդ թվում անօրինական ճանապարհով միգրանտներ ներս բերող և թրաֆիքինգ իրականացնող անձանց ցանցի դեմ պայքար;
- կողմերն ապահովում են կատարել Եվրոպական միության եւ Հայաստանի Հանրապետության միջև վիզաների տրամադրումը դյուրացնելու մասին համաձայնագիր:

ՀԸԳՀ-ով սահմանված պարտավորությունների կատարումը

Հաշվի առնելով, որ միգրացիան չի վերաբերում այն ոլորտներին, որոնց համար սահմանված են կոնկրետ թվով ԵՄ օրենսդրական ակտերին մոտարկման պահանջներ, այս ոլորտում ՀԸԳՀ կատարողականը կարող է տարբեր կերպ չափվել: Այնուամենայնիվ, ՀԸԳՀ 366-րդ հոդվածով ստեղծված ՀՀ-ԵՄ Քաղհասարակության պլատֆորմը գործարկել է ՀԸԳՀ ոլորտների կատարու-

մը ցուցադրող էլեկտրոնային գործիք⁶⁶, որում արտացոլվում է ՀԸԳՀ դրույթների քանակական և որակական գնահատականը՝ արտահայտված նշված ոլորտում թվարկված դրույթների թվի և գործնականում այդ դրույթներից կատարվածների թվի միջև տոկոսային հարաբերությամբ: Այդ իմաստով կարելի է գնահատել, որ ՀԸԳՀ-ի միգրացիոն ոլորտի պարտավորությունների շուրջ 13%-ը լիարժեք կատարված է, իսկ շուրջ 75%-ը կատարման փուլում է:

Դրական զարգացումներից կարելի է առանձնացնել՝

- Եվրամիության պետությունների հետ տարվող արդյունավետ աշխատանքներն ու պայմանագրային հարաբերությունները անձանց ռեադմիսիայի հետ կապված;
- Հայաստանի և ԵՄ Քրեական դատավարության գործակալության (Eurojust) միջև համագործակցության համաձայնագրի վավերացումը;
- Կենսաչափական անձնագրերի համակարգի սպասարկման համար հայտարարված մրցույթի ամփոփումն ու ծառայություն մատուցողի ընտրությունը (Ֆրանսիական անդրազգային Idemia Group կորպորացիայի և արգենտինահայ էդուարդո էռնեսկյանին պատկանող Կորպորասյոն Ամերիկա ընկերության դուստր ձեռնարկության համատեղ կոնսորցիում), որը 2026 թ. երկրորդ կեսից կներդնի Կենսաչափական անձնագրերի համակարգ;
- ՀՀ պետական սահմանի որոշ հատվածներում ՌԴ մարմիններից սահմանային հսկման գործառույթը հետ վերցնելը;

Միաժամանակ, հարկ է նշել 2013 թ. ՀՀ-ԵՄ վիզաների դյուրացման Համաձայնագրի կիրառման հետ կապված լուրջ խնդիրները, որոնք գոյանում են ԵՄ անդամ պետությունների հյուպատոսությունների կարողությունների ոչ բավարար լինելու, ինչպես նաև այդ ծառայությունները արտապատվիրակելու հետևանքով: Հյուպատոսարանների մարդկային ռեսուրսների անհամապատասխանությունը պահանջարկին, ինչպես նաև արտապատվիրակումն իրականացնող կորպորացիաների կողմից (VFS Global, Teleperformance) ծառայությունների ոչ բարեխիղճ մատուցումը հանգեցնում է վիզաների կենտրոն այցելելու գործնական անհնարինության՝ սահմանված 2-շաբաթյա ժամկետի փոխարեն:

«Անկանոն» միգրանտների կուտակումը Հայաստանում ին և նրանց ներգրավումը ապօրինի աշխատանքում:

⁶⁶ eu-armenia.am, «ՀԸԳՀ-ն պատկերավոր» բաժին:

Վերջին տարիներին Հայաստանում պարբերաբար նկատվել է Հարավ-արևելյան ասիայի երկրներից, առավելապես՝ Հնդկաստանից, աշխատանքային միգրանտների ներհոսք: Ի տարբերություն աշխատանքային միգրացիայի հայտնի ձևաչափի՝ դեպի Հայաստան նշված պետություններից քաղաքացիների հոսքն ունի մի շարք առանձնահատկություններ, որոնք կապված են ապօրինի միգրացիայի, թրաֆիքինգի և աշխատանքային շահագործման հետ: Միգրանտների հետ բանավոր շփումներից, ինչպես նաև բաց աղբյուրներում առկա տեղեկատվությունից կարելի է եզրակացնել, որ նրանց զգալի մասը Հայաստան է մուտք գործում էլեկտրոնային եղանակով ստացված մուտքի արտոնագրով և սահմանին ներկայանում է որպես զբոսաշրջիկ, թեպետ այցի հիմնական նպատակը Հայաստանում աշխատանք գտնելն ու կացություն հաստատելն է: Հետագայում, սակայն, նշված անձինք հիմնականում կատարում են աշխատանքներ՝ առանց աշխատանքային պայմանագրի, կամ ոչ-ֆորմալ ոլորտում, ընդ որում՝ այդ աշխատանքներին նրանք ներգրավվում են տարատեսակ ցանցերի միջոցով, որոնք շինարարության, գյուղատնտեսության, առաքման և այլ ոլորտներում գործող տնտեսավարողներին և անձանց առաջարկում են օտարերկրյա մատչելի աշխատուժ: Քանի որ որոշ ժամանակ անց Հայաստանի մուտքի արտոնագրի ժամկետը սպառվում է, իսկ չձևակերպված աշխատանքի դեպքում գործատուներն աշխատողներին կացության իրավական հիմքեր չեն տրամադրվում, օտարերկրացիները շարունակում են բնակվել Հայաստանում՝ առանց որևէ օրինական հիմքի: Համացանցում եղած հրապարակումների ուսումնասիրությունից կարելի պարզել, որ սոցիալական ցանցերում առկա են հնդկական թիրախային լսարանին ուղղված բազմաթիվ գովազդներ, որոնք առաջարկում են կազմակերպել անձանց տեղափոխումը Հայաստան, այնուհետև ընդունել աշխատանքի սննդի առաքման ոլորտում: Միաժամանակ, Հայաստանյան «list-am» հարթակում և Ֆեյսբուքյան տարբեր խմբերում (օրինակ՝ *foreigner in armenia*, *indians in armenia*, *secret yerevan* և այլն), ոչ հազվադեպ նաև փողոցներում փակցված հայտարարություններում առկա են առնվազն մի քանի հարյուր հայալեզու «գովազդային հրապարակումներ», որոնք առաջարկում են «հնդիկ աշխատողներ», կամ պարզապես «հնդիկներ»՝ մատչելի գնով տարատեսակ աշխատանքներ կատարելու համար: Փաստերը համադրելով կարելի է ենթադրել, որ աշխատանքային միգրացիայի վերոնշյալ գործընթացում կարող են ներգրավված լինել տարբեր

սուբյեկտներ (չի բացառվում՝ անդրազգային) ներառող ցանցեր, որոնք փաստացի կազմակերպում են միգրանտների զանգվածային ներգաղթ և նրանց հետագա աշխատանքային շահագործում՝ այդ թվում հարկադիր աշխատանքի տարրերով: Թեմային բազմիցս անդրադարձել են նաև մի շարք լրատվամիջոցներ ու հետաքննական կենտրոններ՝ վեր հանելով ՀՀ ներգաղթած Հնդկաստանի քաղաքացիների հումանիտար ու աշխատանքային խնդիրները⁶⁷, նաև ներգաղթի ու գործունեության հետ կապված փաստերը⁶⁸: Սննդի ոլորտում արված հետազոտությունը նույնպես ցույց է տվել այդ ոլորտում օտարերկրացիների՝ առանց իրավական հիմքերի աշխատելու, հարկադիր աշխատանքի և նրանց իրավունքների խախտման զգալի դեպքեր⁶⁹:

Ներկայացված հիմնախնդիրն ուշագրավ է ոչ միայն պարզապես Հայաստանում ապօրինի կամ անկանոն միգրացիայի և հնարավոր թրաֆիքինգի տեսանկյունից: Այն նաև բացահայտում է միջգերատեսչական համագործակցության խնդիրները, քանի որ ինստիտուցիոնալ բացթողումները տեղի են ունենում միանգամից մի քանի օղակներում, այդ թվում՝ աշխատանքային օրենսդրության վերահսկողության ոլորտում: Թեպետ ՀՀ մուտքի ազատականացումը զարկ է տալիս մի շարք երկրներից քաղաքացիների ներհոսքին, անկանոն միգրացիայի հիմնաքարային պատճառը օտարերկրացիների՝ առանց իրավական հիմքերի աշխատանքներում ներգրավելու երևույթն է և այդ համատեքստում հսկողության փաստացի բացակայությունը: Այսպես, Հայաստանի պետհիմնարկների, ՏԻՄ-երի աշխատողների արհմիությունը, ինչպես նաև արհմիության աշխատակիցները տարբեր առիթներով դիմումներ են ներկայացրել Առողջապահական և աշխատանքի տեսչական մարմնին՝ հայտնելով այս կամ այն կազմակերպությունում չձևակերպված օտարերկրյա աշխատուժի վերաբերյալ⁷⁰: Սակայն, կապված օրենսդրական սահմանափակումների ու անբավարար լիազորությունների հետ, տեսչական մարմինը ստուգումներով չի կարողացել բացահայտել չգրանցված աշխատողներին: Պետք է նաև հաշվի առնել, որ օտարերկրացիների զգալի մասը ներգրավվում է կարճաժամկետ ոչ-ֆորմալ կամ տնային աշխատանքներում, որտեղ հսկողությունն անհնար է:

67 «Հնդկները Հայաստանում». կարիքի մեջ, աշխատավարձի սպասելիս, <https://www.azatutyun.am/a/33244760.html>

68 Մութ պատմություններ՝ դեղին ուսապարկերի հետևում, <https://www.hetq.am/hy/article/166369>

69 Սննդի առաքիչների աշխատանքային պայմանները, ՀԱՄԿ / Ֆրիդրիխ Էբերտ հիմնադրամ, <https://hamk.am/uploads/files/%D4%B1%D5%BC%D5%A1%D6%84%D5%AB%D5%B9%D5%B6%D5%A5%D6%80-%D5%B8%D6%82%D5%BD%D5%B8%D6%82%D5%B4%D5%B6%D5%A1%D5%BD%D5%AB%D6%80%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%B8%D6%82%D5%B6.pdf>

70 Առողջապահության և աշխատանքի տեսչական մարմնի լիազորություններն անբավարար են, <https://arhmiutyun.org/2024/08/27/health-and-labor-inspection-body-is-in-dissaray/>

2024 թ. հոկտեմբերին ՀՀ ՆԳՆ նախարարության Միգրացիայի և քաղաքացիության ծառայությունից ստացված տեղեկության համաձայն⁷¹ առանց օրինական հիմքերի ՀՀ-ում բնակվելու համար վերջին 24 ամսվա ընթացքում (01.10.2022թ.-30.09.2024թ.) Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 201-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջներով վարչական իրավախախտման համար վարչական տուգանքի է ենթարկվել 4979 օտարերկրացի: Միաժամանակ, ծառայությունից հայտնել են, որ ՀՀ-ում առանց օրինական հիմքերի բնակվող (ՀՀ մուտք գործած և մուտքի արտոնագրի ժամկետը սպառվելուց հետո կացության կարգավիճակ չստացած և ՀՀ-ից դուրս չեկած) օտարերկրացիների թվի վերաբերյալ տվյալներ չունի: Այնուամենայնիվ, նույն հոկտեմբեր ամսին Ներքին գործերի նախարարությունը ՀՀ կառավարությանն է ներկայացվել մի վերլուծություն⁷², որում անդրադարձել է վերը նշված անկանոն միգրացիայի երևույթին, ընդ որում՝ ներկայացրել է նաև որոշակի վիճակագրություն: Մասնավորապես, նշվում է, որ զգալիորեն աճել է Հնդկաստանի, Եգիպտոսի և Իրաքի քաղաքացիների ներհոսքը Հայաստան և այդ քաղաքացիների՝ առանց օրինական հիմքի ՀՀ-ում կուտակումը: 2022թ. Եգիպտոսի քաղաքացիներին տրվել է 3260 մուտքի արտոնագիր, իսկ 2023թ.՝ 6246, Իրաքի քաղաքացիներին 2022թ. տրվել է 10.884, իսկ 2023թ.՝ 10.564 մուտքի արտոնագիր: 2023թ. ընթացքում ՀՀ մուտքի վիզա ստանալու համար Հնդկաստանի քաղաքացիներից ստացվել է 86,942 դիմում: Նախորդ տարի՝ 2022թ.-ին դիմումների քանակը կազմել է 34,199:

Աղյուսակ 1. Հնդկաստանի, Իրաքի և Եգիպտոսի քաղաքացիների 2022-2023թթ ներգաղթի վիճակագրությունը

Քաղաքացիությունը	Տրամադրված ՀՀ մուտքի վիզաներ
Եգիպտոս	9 506
Իրաք	21 448
Հնդկաստան	շուրջ 95 000
Ընդամենը	126 000

71 Միգրացիայի և քաղաքացիության ծառայության ՝ 2024թ հոկտեմբերի 8-ի թիվ 42/94/4/180785-24 գրություն

72 Կառավարության 2024 հոկտեմբերի 24-ի նիստի օրակարգ, <https://www.e-gov.am/sessions/archive/2024/10/24/>

Միաժամանակ նշվում է, որ Ազգային անվտանգության ծառայության տվյալներով՝ միայն 2024 թվականի հունվար-հոկտեմբերին ՀՀ են ժամանել և առանց իրավական հիմքի մնացել վերոնշված երեք պետությունների քաղաքացիներից 12787-ը: Թեպետ վերլուծության մեջ նշվված չէ 2024 թվականի նույն ամիսներին տրամադրված մուտքի արտոնագրերի քանակը, դրանց աճի դինամիկան հաշվի առնելով և թվաբանական մոտարկում անելով, կարելի է մոտավոր գնահատել, որ ՀՀ մուտք գործելուց հետո ապօրինի մնացել են Հնդկաստանի քաղաքացիների շուրջ 20%-ը, Եգիպտոսի քաղաքացիների՝ 11%-ը, և Իրաքի քաղաքացիների՝ 4%-ը: Այս գնահատականի համաձայն, 2022-2023թթ. միջոցում միայն այս երեք պետություններից ՀՀ-ում հնարավոր է կուտակված լինի շուրջ 35 000 անկանոն միգրանտ, իսկ ընդհանուր թիվը կարող է լինել ավելին:

Այս հիմնավորումները հաշվի առնելով՝ ՀՀ կառավարությունը 2024 թ. հոկտեմբերի 24-ին օրենսդրական փոփոխություն կատարեց⁷³՝ խստացնելով նշված պետություններից քաղաքացիների համար մուտքի արտոնագրի պայմանները: Սակայն, հաշվի առնելով խնդրի բազմակողմանիությունը, արտոնագրեր տրամադրելու սահմանափակումը կարող անկանոն միգրացիային է համակարգային լուծում չտալ, քանի դեռ աշխատանքի ոլորտում հսկողությունն ու վերահսկողությունը թերի է:

Սահմանային կարգավորումներ և «վիզառան»

Համաձայն «Օտարերկրացիների մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի՝ այն պետությունների քաղաքացիները, որոնց համար սահմանված է ՀՀ. ժամանելու առանց մուտքի վիզայի ռեժիմ, Հայաստանի տարածքում կարող են մնալ առավելագույնը 180 օր՝ մեկ տարվա ընթացքում:

2022 թ-ին, Ուկրաինայի վրա ՌԴ-ի լայնամասշտաբ հարձակման արդյունքում, կտրուկ ավելացավ դեպի ՀՀ հիմնականում Ռուսաստանի, բայց որոշ թվով նաև Բելառուսի և Ուկրաինայի քաղաքացիների ներհոսքը: Հայաստանում ԱՊՀ երկրների մեծ թվով քաղաքացիներ կացություն հաստատեցին: Նրանց հասարակական և տնտեսական ինտեգրացիայի նպատակով ինտերնետում ստեղծվեցին տարբեր հաղորդակցման հարթակներ (խմբային չաթեր, տելեգ-

⁷³ ՀՀ Կառավարության 2024 թ հոկտեմբերի 24-ի N 1692-Ն որոշում, <https://www.arlis.am/documentview.aspx?docid=198829>

րամյան ալիքներ) և թեմատիկ հրապարակումներ: Ուսումնասիրելով այդպիսի հարթակներում գրառումները՝ նկատելի է այսպես կոչված «վիզառան»⁷⁴ երևույթի և Հայաստանում դրա կիրառման մասին մեծ թվով գրառումներ: Չնայած բառի անգլալեզու ծագմանը՝ եզրույթը հիմնականում տարածված է ՌԴ-ից և այլ ԱՊՀ սլավոնական երկրներից արտագաղթած անձանց լեզվամշակույթում: Սրա էությունը այն է, որ սահմանված թույլատրելի ժամկետի շեմը լրանալուց հետո օտարերկրացին դուրս է գալիս երկրի տարածքից և նորից մուտք գործում, այսպիսով «գրոյացնելով» թույլատրելի օրերի քանակը, ինչը թույլ է տալիս երկրում մնալ ավելին, քանի սահմանված է օրենքով: Ըստ ԱՊՀ «ռեյդականների» կողմից հրապարակված հաղորդագրությունների ու հրապարակումների՝ ՌԴ-ի և Բելառուսի քաղաքացիներն օգտագործում են այս մեթոդը՝ առանց կացության քարտ ստանալու Հայաստանում տարվա մեջ 180 օրից ավելի ապրելու համար: 180 օր ՀՀ-ում բնակվելուց հետո, ըստ հաղորդումների, նրանք մեկնում են Վրաստան և մի քանի օրից վերադառնում Հայաստան՝ արդյունքում Հայաստանում մնալով գրեթե ողջ տարի: Նման հաղորդումները զուգորդվում են հավելումներով, որ նշված մեթոդն օրինական չէ, թեև իրականում հաճախ գործում է: Ուշագրավ է, որ որոշ նման գրառումներ արնում են նաև Ուկրաինայի քաղաքացիները, ինչը նշանակում է, որ վիզառանից կարողանում են օգտվել ոչ միայն ԵԱՏՄ քաղաքացիները: Համացանցում քիչ չեն նաև ռուսական ծագման տուրիստական և խորհրդատվական տարբեր ընկերությունների հրապարակած ուղեցույցներ, որոնցում Հայաստանը մատնանշվում է որպես մի երկիր, որտեղ «վիզառանը» թեպետ ոչ միշտ, բայց աշխատում է: Այս տեղեկությունների հիմա վրա կարելի է ենթադրել, որ ՀՀ սահմանային ծառայությունը չունի մուտք գործող օտարերկրացիների տվյալները հավաքագրելու, նրանց՝ ՀՀ-ում գտնվելու գումարային ժամկետը հաշվարկելու, տվյալները համադրելու, սահմանը հատող անձանց պատշաճ նույնացնելու, ուրեմն և՛ «Օտարերկրացիների մասին» ՀՀ օրենքի համապատասխանությունն ապահովելու բավարար գործիքներ:

Խնդիրների հասցեագրման հնարավոր տարբերակները

- ՀՀ-ում անօրինական միգրացիայի հետ կապված ապօրինի աշխատանքի խնդիրը համակարգային լուծելու համար առաջարկվում է կատարել

միջգերատեսչական միջոցառումներ: Այն է՝ լիովին բարեփոխել աշխատանքային օրենսդրության նկատմամբ վերահսկողության ինստիտուտն այնպես, որ լիազոր մարմիններն ունենան բավարար լիազորություն և կարողություն ամենօրյա ռեժիմով և սեփական նախաձեռնությամբ ՀՀ տարածքում արդյունավետորեն բացահայտել ու կանխարգելել առանց իրավական հիմքերի օտարերկրյա քաղաքացիներին շահագործող անձանց ու տնտեսավարողներին, ինչպես նաև օտարերկրյա աշխատուժ առաջարկող հայտարարություններ հրապարակող և տարածող անձանց ու ցանցերը, ընդ որում՝ կիրառելով ստեղծագործական մոտեցնում, քանի որ աշխատանքի հայտարարությունները հիմնականում տեղադրվում են սոցիալական ցանցերում «Ֆեյք» օգտատերերի կողմից:

- Ազգային անվտանգության ծառայության, Ներքին գործերի նախարարության, Պետական եկամուտների կոմիտեի և տեսչական մարմինների միջև տվյալների փոխանակման և վերլուծության հիմա վրա կանխարգելել ապօրինի աշխատանքներում ներգրավվելու նպատակով օտարերկրյա քաղաքացիների ՀՀ ժամանումը:
- Արդիականացնել և վերազինել ԱԱԾ սահմանային գործերն ու սահմանային էլեկտրոնային կառավարման համակարգը՝ բացառելու համար օտարերկրյա քաղաքացիների կողմից այն չարաշահելու և «Օտարերկրացիների մասին» ՀՀ օրենքի դրույթները շրջանցելու դեպքերը:
- Աշխատանք տանել ԵՄ անդամ պետությունների հետ և ջանքեր գործադրել, որպեսզի ԵՄ անդամ պետությունների արտաքին հարաբերությունների գերատեսչությունները ՀՀ-ԵՄ Վիզաների դյուրացման համաձայնագիրը պատշաճ կիրարկելու համար ավելացնեն ֆինանսական հատկացումներն ու հաստիքները ՀՀ-ում տեղակայված հյուպատոսական ծառայություններում: